

ՄԱՆԵՍՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՔԱՐՈՉԸ ՓՐԿՉԻ ՀՐԱՅՐՎԱՌ ԵՎ ՍՈՒՐԲ ՀԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԹԻՎ

(Խոսված Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում, 1961 թվականի ապրիլի 2-ին)

«Յանուն Հօր և Ուրգոյ և Հոգուն Մըրոյ: Ամէն»:

Միրեցյալ և հարազատ զավակներ Մեր, որ ի Հայաստան և ի Սփյուռք աշ-
խարհի:

Գողգորայի տառապանի բարձունքներն մեր սրբերուն մեջ կիշնե այսօ-
մեծ ավետիսը աշխարհասասան՝ «ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՐԵԱԿԻ Ի ՄԵՇԻԵԼՈՅ, ՄԱՀՈՒՆՄԹ
ԶՄԱՆ ԿՈԽԵԱՅ ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՄՄԹ ԻՒՐՈՎ, ՄԵՋ ԶԿԵԱՆՍ ՊԱՐԳԵԿԵԱՅ»:

Փա՛ռք, փա՛ռք հրաշափառ հարության Քո Տե՛ր, Հիսուս Քրիստոս, Փրկիչ
մեր:

Հավատավոր և հուացյալ որդի՛ք Մեր, դուք բոլորդ, միասիրու, ցնծացե՛ք
և ուրախ եղե՛ք, և օրինեցե՛ք մարդասերն Աստված, զի անա դատարկ է գե-
րեզմանը մահվան և փշրկած են շղթաները դժոխքին, մեղքին, շարին:

Անկայուն և որոնող, բայց միշտ հուացող մարդը, Քրիստոսի հարու-
թյան լույսով իր հարությանը կերազե: Կերազե, կտինի ու կյալե հառաջ: Մերը
կզորվի ան, բայց նորեն կրարձանա: Մերը կբանին, բայց վերստին կկառու-
ցան: Եվ հակետ կտենչա իր մեջ նոր մարդը կերտել ավելի կատարյալ, ավե-
լի բարի, ավելի ազատ՝ մեղքի և կույր կիրեւու կապանքներն, իր հայացքը
հառած դեպի երկինք, դեպի տեսիլք եամբաները մեծ հույսին, դեպի լույս աղ-
բյուրը համիտենական կյանքին, այդ եանապարհով գտնելու համար կյանքի
այս իսկ ափին իմաստն ու նպատակը իր գոյության, գտնելու համար հալա-
սարակությունը և խաղաղությունը իր հոգիին:

Տե՛ր մեզ, Տե՛ր, ամենու և ամբողջ այս աշխարհին՝ Քու լույսդ և Քու
խաղաղություն:

Այսօր, երբ Քրիստոս հարության հույսը կալետ մեր հոգիներուն, ինքը
բնությունն ալ կսրափի իր հունեն: Անհայտ ակունքներե կշարժի և դեպի արև
կրարձանա ալյունը կյանքին: Տիեզերքի հավետենականության հեռուներն
նոր շունչ մը կիշե, մեր աշխարհին զարուն բերող:

Տե՛ր Աստված, այս ի՞նչ երաշք է, այս ի՞նչ անսպառ կենարար ուժ է
մշտանորդ, որ կոգեշնչն աշխարհը ամրող և հյուլեն մեր հոգիին:

Գարուն է աշխարհին և Զատիկ մեր հոգիներուն:

Մեղյալ բվացող երկիրը կզարքնու, կվերանորոգվի, կզարդարվի նոր
պատմունանով և կրանա բուրաստան: Երկինքը կրանա ավելի լուսավոր և
պայծառ, լուսինն ու աստղեր՝ ավելի մոտիկ և մտերիմ մեզի:

«Երկինք և երկիր Սատուծո փառքը կպատմեն»: Հափշտակված, երշաճիկ, լուս կխոսինք Սատուծո հետ և երգի մը պես անուշ մեր նոզին մեջ ձայն մը անձանոր կիյուս են իմարը տիեզերի և կյանքի խորհուրդին:

Միրելի՛ հավատացյալներ, զարնան հրաշալի այս լուսաբացին, վերածնած բնուրյան ծոցին մեջ, առավել կզգանք ու կապրին հշմարտուրյունը հարուրյան գաղափարին:

Կանգնած կյանքի ու մահվան սահմաններուն վրա, Քրիստոսի հարուրյան ավետիս մեզ կիուսավորե, մեզ կզորացնե, մեզ կոզեշնչ հավատքով և լավասահսուրյամբ, մեզ կմղե, ղեպի կյանք, ղեպի աշխատանք, ղեպի բարի գործ: Վասնգի իզուր շեն մեր նիգերը, իզուր չէ մեր տեսուրյունը, իզուր չի վառիր մեր նույսի երազը, փրկարար լույսը երիստոնեական մեծ նույսին: Եվ ավելին սակավին: Քրիստոսի հարուրյան ավետիսը մեզի համար հաղթանակն է նրշմարտուրյան և արդարուրյան և բռոյական արժեհեներուն: Հաղթանակ մը բնդղեմ սուտին ու դավին, հաղթանակ մը բնդղեմ անհրավուրյան և բռուրյան, բնդղեմ շարին և բարոյազուրկ կիրեներուն:

Քրիստոսի հարուրյան ավետիսը հաղթանակն է մահվանդ ավետարանական սիրու և խաղաղուրյան պատգամին:

Զի Հիսուս հաղթեց աշխարհին, մահվանդ սիրով: Եվ մեզի բոլորիս կտակ մը բռուրյա, որ մարդկային աշխարհին մեջ՝ միայն սիրով կարելի է նշմարտապես հաղթել, որ միայն սիրով կարելի է նշմարտապես նորը կառուցանել ու մարդկային արժեհեներ ստեղծել, որ միայն սիրով կարելի է նշմարտապես արդարուրյան և խաղաղուրյան և երջանկուրյան բաշխել մարդոց և աշխարհին. «Զի ՈՉ է ԱՐԴԱՅՈՒԹԻՒՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԿԵՐԱԿՈՒԼԻ ԵՒ ԸՆԹԵԼԻ, ԱՅՆ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԽՆԴՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՀՈԳԻՆ ՍՈՒՐԲԻ» (Հոռմ. ԺԴ 17):

Անա քե ինչո՞ւ Մեր զավական պատգամը է և պիտի մեա սրտազին կոչ մը, ուղղյալ մեր Ս. Եկեղեցին, մեր նվիրապետական բոլոր Արռոներուն, համայն հայ հավատացյալ ժողովուրդին և մահավանդ ուղղյալ ձեզի, սիրեցյա՞լ պանդուխտ զավակներ Մեր՝ ուրամենքդ անխտիր սուրբ սրտերով ընդունիք ավետիսը Քրիստոսի հրաշափառ հարուրյան, որ նորոգեք ձեր մեջ նին մարդը, տկար ու անկատար, որ զառեաք նշմարտապես լուս որդիներ, զվարքերես ու լավատես, և ձեր կյանքը վարեք իմաստուրյամբ, արդարադատուրյամբ, նվիրված առաքինի գործերու, որ Քրիստոսի սիրու և խաղաղուրյան ոգին միշտ առաջնորդեն ձեր բայլերը և դուք միշտ աղոքեք և աշխատիր անայլայլ կամքով, մեր Ս. Եկեղեցին և ժողովուրդին միուրյան և ներքին խաղաղուրյան համար:

«ՄՐԹԵՑԻՔ Ի ԲԱՅՑ ԶՃԻՆ ԽՄՈՐՆ, ԶԻ ԵՂԻՑԻՔ ՆՈՐ ԶԱՆԳՈՒԱԾ, ՈՐՊԷՍ ԷՔԴ ԱՆԽՄՈՐՔ, ՔԱՆԶԻ ԶԱՏԻԿ ՄԵՐ ԶԵՆԱԼԻ ՔՐԻՍՏՈՍ» (Ա. Կորեք. Ե 7):

Բայց մահավանդ աղոքեցե՞ն և գործեցե՞ն աշխարհի խաղաղուրյան համար: Այսօր, եր մեր ժողովուրդը, մահվան զերեզմանն հարուրյուն առած, խաղաղ ու ապահով իր նոր կյանքը կկառուցանե իր Մայր Հայրենիքին մեջ ահա բառասուն տարիներե ի վեր, հարատե վերելիքի ու ծաղկումի մը հանապարհով, բոլոր հայորդիներուն սեպան պարտեն է բղանալ, որ խաղաղուրյան պայմանները ամրապնդվին աշխարհի վրա ամեն տեղ, բոլոր սահմաններուն վրա և բոլոր սահմաններեն անդին, որ պատերազմը հոչակի մարդկուրյան դեմ ոնիր, որ պետուրյունները իրապես զինարափին, որ զիտուրյան հօաշայի նվաճումները կիրառվին խաղաղ ու շինարար նպատակներու, հանուն ժողովուրդներու բարօնուրյան, հառաջդիմուրյան և երշաճնեաչեն:

Հայատանյայց Եկեղեցին, իր գլուխը ունենալով Ս. Էջմիածինը, այս զիտակցուրյամբ պիտի շարունակե աղոքել ու գործել այն խոր համոզումով, քե խաղաղուրյան նախապարհին ամեն աշխատանք, ամեն զոհարերում աստվածահն է, մարդասիրական է և հայրենաչեն:

Խաղաղուրյան պատգամի լրումը Մենք կճկատենք «ԷՐՈՒՄՆ ՕՐԻՆԱՅ ԵՒ ՄԱՐԴԱՐԼԻՅՑ», և գերազույն նամայական մեր կրոնական և ազգային խողին:

«ԱՅՍՈՒՀԵՏԵՒ ԱՐԴԱՐԱՅԵԱԼՔ Ի ՀԱԻՍՈՅ ԱՆՏԻ, ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ԿԱԼ-ՅԱԼՔ ՈՉ ԱՍՏՈՒԱԾ Ի ԶԵՒՆ ՏԵԱՌՈՅ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ» (Հոռմ. Ե 1):

Հավատացյալ զավակներ Մեր, այսօր, եր ցնծուրյամբ կտոնենք մեր Տիրոջ՝ «Միրու և խաղաղուրյան իշխան»-ի հարուրյան մեծ հիշատակը, անխոր-

տակ լավատեսությամբ, անգամ մը ևս ուխտեցե՞ք մեալ հավատարիմ մեր ժրիստոնեական լույս հավատքին, և այդ հավատքի վեմ Մայր Արքու Ս. էջմիածին, ովստեցե՞ք մեալ հավատարիմ նկեղեցիին և Ազգին միասնության և անքածանելիության կանոնին, ովստեցե՞ք մեալ հավատարիմ մեր խաղաղատենչ և հայրենաշն ժողովուրդի գերազույն շահերուն, և հավատարիմ համայնաշխարհի խաղաղության և ազգերու բարեկամության ասովածառաք պատգամին:

Զատիկ է այսօր: Մեծ կիրակին է այսօր: Այսօր «ՅԱՐԵԱՒԻ Ի ՄԵՌԵԼՈՑ ՓԵՍԱՅՆ ԱՆՄԱՀ ԵՒ ԵՐԿՆԱՒՈՐ»: Եղ «ՍԻՒՆ ԼՈՒՏՈՅ ԾԱԳԵԱՅ»:

Արդ, պայծառացե՞ք, դուք, եկեղեցինե՞ր, պայծառացե՞ք դուք, հուսացյալ զավակներ Մեր: Լույս առեք հարության լույսեն, դուք, որ «ԹԵՊԵՏ ԵՒ ԵՐԲԵԼՆ ԷՒՔ ԽԱՆԱՐ, ԱՐԴ ԼՈՅՄ ԷՔ Ի ՏԵՐ, ԻՐԻԵՒ ԶՈՐԴԻՆ ԼՈՒՏՈՅ ԳՆԱՑԷՔ» (Եփս. Ե 8):

«ԵՒ ԱԶԱՏԱՅԵԱԼՔ Ի ՄԵՂԱՑՆ ԵՒ ՄԱՌԱՅԵԱԼՔ ԱՍՏՈՒԾՈՅ, ՈՒՆԻՔ ԶՊՏՈՒՂ ՉԵՐ Ի ՄՐՅՈՒԹԻՒՆ, ԵՒ ՎԱԽՃԱՆ ՆՈՐԱ ԿԵԱՆՔ ՅԱԻԻՏԵՆԻՑ» (Հռոմ. Զ 22):

Լույս և շնորհի հրաշափառ հարության Տյառն մերա Հիսուսի Քրիստոսի եղիցին բնդ ձեզ:

Դուք բոլորդ, բոլորդ անխտիր, ապրեցե՞ք, անեցե՞ք ու ծաղկեցե՞ք խաղաղ, բազառողջ, սիրով միաբան, շնորհներով Ս. Հարության և օրինության ներքև մեր Ս. նկեղեցիին և ասովածակառուց Ս. էջմիածնին:

«ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՐԵԱՒԻ Ի ՄԵՌԵԼՈՑ»:

Հարուցյալ Քրկչի Խշման Ս. Սեղանեն և Հայոց աշխարհեն՝ ողջո՞ւն, ողջո՞ւն ձեզ և բյո՞ւ օրինություն: Ամէն:

